

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De characteribus effectibus propriis aliquorum Sacramentorum. 11

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

sic dispositio, quam esset concedenda, si repide sacramentum suscepisset. Neque inde fit per se esse melioris conditionis eum qui inique sacramentum suscepit, & reuerter se ad remouendum impedimentum disposuit, quam qui rite suscepit sacramentum, quia haec melior conditio non ex sacramento, neque ex illius susceptione promeretur, sed ex poenitentia de nouo superueniente, quae per accidens est.

PUNCTUM X.

Quae dispositio requisita sit ad remouendam Sacramenti fictionem, ut Sacramenti suos effectus operentur?

1. Quaedam permittuntur pro decisione questionis.
2. Si absque mortali obice posuisti, & post sacramenti susceptionem nullum mortale commiseris, sola attritione sufficienter disponis confensus.
3. Si post sacramentum susceptum mortale commiseris, debet censeri vel cum attritione sacramentum suscipere.
4. Idem est si in susceptione sacram. mortale commiseris.
5. Qualiter remittantur peccata praecedentia sacramenti susceptionem tum à sacramento praeterito, tum à contritione, vel attritione cum sacramento superueniente.

1. **D**upliciter potes esse causa, ne sacramentum suos operetur effectus, primò committendo culpam grauem, eò quod sciens te graui esse culpa macularum suscipias sacramentum absque illius culpa poenitentia. Secundò absque graui culpa, cum scilicet ob inuincibilem ignorantiam culpa qua teneris, absque vilo dolore ad sacramentum accedis. Praeterea post sacramentum fide susceptum potes peccatum mortale committere, antequam fictionem remoueas, quo casu non solum impeditur à sacramenti effectibus ob peccata praecedentia sacramentum, sed etiam ob peccatum subsequens illius receptionem. His positis.

2. Dicendum est, si absque peccato mortali obicem gratiae sacramenti apposueris, & post ipsius sacramenti receptionem nullum mortale commiseris, sola attritione absque vlla sacramenti receptione censendus es disponi ad sacramenti susceptionem gratiam recipendam. Sic Henric. lib. 1. de sacram. cap. 24. num. 2. Suar. disp. 18. sect. 5. concl. 1. Aegid. de Coninch. q. 62. art. 1. dub. 6. n. 92. Bonac. disp. 1. q. 6. pun. 3. n. 3. & alij apud ipsos. Ratio est, quia sacramentum fide susceptum efficaciam, & virtutem habet remittendi peccata ante commissa obice remoto: at obex peccatorum sacramenti receptionem praecedentium attritione tollitur, quia haec est sufficiens dispositio ad gratiam in sacramento recipendam. Ergo. Et confirmo. Peccata v.g. ante baptismum commissa remitti debent ex vi baptismi in re, vel in voto suscepti. At non fuerunt remissa ob attritionis defectum. Ergo posita attritione remitti debent, cum nihil iam obstat eorum remissioni, neque aliquid sit, quod sacramenti efficaciam impediatur.

3. Verum si post sacramentum susceptum antequam fictionem remoueas, mortale commiseris, contritionem, vel attritionem cum sacramento habere necessario debes, ut sacramentum fide susceptum suos operetur effectus. Quia sacramentum nequit suos effectus communicare absque mortali peccatorum remissione. At peccatum mortale post sacramentum receptum commissum remitti non potest virtute praecedentis sacramenti, quia sacramentum non est institutum ad remittenda peccata futura, sed praeterita. Debet ergo necessario remitti ex subsequenti sacramento in re, vel in voto suscepto. Ergo necessario remitti debet per contritionem, vel per attritionem cum sacramento de nouo suscepto, quia non est alius modus, quo peccata mortalia remitti possint. Sic alij relatis docent. Suar. disp. 28. sect. 5. concl. 2. Valq. 160. c. 2. n. 10. & seqq. Aegid. de Coninch. q. 62. art. 1. dub. 6. n. 89. Bonac. disp. 1. q. 6. pun. 3. n. 3.

4. Idem affirmare debes cum praedictis Doctoribus, si in susceptione sacramenti mortale commiseris: quia hoc peccatum virtute illius sacramenti remitti non potest, eò quod eius virtutem, & efficaciam impedit. Ergo remittendum est alia sacramenti susceptione saltem in voto. Et declaratur in susceptione baptismi, adultus enim, qui absque vilo dolore peccati mortalis commissi baptismum recipere, vel cum actuali peccandi voluntate sacrilegus esset, quod sacrilegium cum sit eò tempore, & instanti quo baptismus completer, efficitur esse sacrilegium commissum ab homine baptizato, ac proinde poenitentiae sacramento subiectum. Atque ita suscipit eum D. Th. q. 69. art. 10. Aegid. de Coninch. q. 62. art. 1. dub. 6. num. 81. 89. 84. & seqq. Suar. disp. 28. sect. 5. concl. 3. Bonac. disp. 1. de sacram. q. 6. p. 3. n. 3.

5. Sed inquires qualiter possint in supradicto casu remitti peccata praecedentia sacramenti susceptionem, cum sacramentum inique susceptum virtutem non habeat ea peccata remittendi, nisi sublatò obice. At obex resultans ex iniqua sacramenti susceptione, vel ex nouo peccato mortali postmodum

commissò non tollitur nisi sublatò peccato per contritionem, vel attritionem cum sacramento, & consequenter gratiae sanctificantis infusione. Ergo sacramentum habere non potest virtutem peccati ipsam praecedentia remittendi, eò quod ea inueniatur per contritionem, vel attritionem cum sacramento obicem remouentia iam remissa? Respondeo supradictum argumentum conuincere, obicem remoueri non remissione formali peccati, & gratiae infusione, sed contritione, vel attritione cum sacramento, quae sunt ad gratiam obtinendam praerogative dispositiones, & cause: illis vero positis a quibus primò sacramentum reuiuiscens suum operatur effectum gratiae, & Deus ob sacramentum de nouo susceptum, vel ob contritionem postquam. Neque inde fit diuersam gratiam ab utroque produci, sed eandem cum diuerso respectu, nam quatenus procedit à sacramento reuiuiscente, virtutem habet remittendi peccata ipsam praecedentia quatenus vero procedit à contritione, vel noua sacramenti susceptione virtutem habet remittendi peccata praedictum sacramentum fide susceptum subsequenter. Atque ita tradit Aegid. de Coninch. quest. 62. artic. 1. dubio. 6. concl. 4. & 5. num. 99. & 100. & 102. Adde est ab utroque eadem gratia producatur, intensior tamen producit, quam si ab vno tantum produceretur. Cuiuslibet enim sacramento sua gratia correspondet, quae non impeditur ex alterius sacramenti concursu, sed vtrumque sacramentum se inuicem in eo concursu, & gratiae communicatione iuuant, vt bene notauit Aegidius de Coninch. q. 62. art. 1. dub. 6. n. 85. & num. 103. in sine dubij.

PUNCTUM XI.

De Caractere, effectu proprio aliquorum Sacramentorum.

1. Quid nomine caracteris intelligatur.
2. Character per se in prima specie qualitatis constituitur, & dicitur in secunda.
3. A tribus tantum Sacramentis Baptismo, Confirmatione, & Ordine caracter producit.
4. Alia Sacramenta caracterem non imprimunt.
5. Character est indelebilis non solum in hac vita, sed etiam in futura.
6. Potest vero ministrandi, vel suscipiendi sacramenta non permanet in futura vita.

1. **C**aracterem appellant Doctores omnes signum spirituale, & supernaturale nostris animis impressum, quo Christo Duci, Principi, summoque sacerdoti vnum, & in illius seruis, milites, & ministros ad diuinum cultum deputamur, & connumeramur. Baptismo namque connumeramur in seruis Christi, & domesticos Dei. Confirmatione in milites ad confirmandam, tuendamque illius fidem. Ordine deputamur in dispensatores mysteriorum Dei.

2. Variant tamen Doctores, an hoc signum constituendum sit in prima specie qualitatis efficientis, ornantique subiectum in ordine ad se, an in secunda qualitatis specie, quae est potentia operatiua? Quae est leuis momenta. Breuiter dicendum est per se in prima qualitatis specie constitui, quia per se datus est caracter ad ornandum hominem, beneque disponendum ad fines supradictos. Sic relato Alen. & Bonauer. docuit Suar. disp. 11. sect. 3. circa finem vers. 16. Aegid. de Coninch. q. 63. art. 2. n. 11. Bonac. disp. 1. de sacram. q. 5. punct. 2. num. 1. Valq. disp. 174. cap. 3. num. 70. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 1. cap. 7. num. 3. Reductiue autem constitui potest caracter in secunda specie qualitatis, quae est potentia, eò quod caractere insignitis detur potentia ad sacramenta suscipienda, vel ministranda. Caractere enim Baptismi redditur baptizatus ad suscipienda sacramenta apertus, itemque ad sacramentum matrimonij ministrandum. Nullus enim valde aliquod sacramentum suscipere potest, neque Matrimonium, quod sacramentum sit contrahere, quin baptizatus existat. Est igitur caracter baptismalis, quasi potentia passiva ad recipienda reliqua sacramenta, & actiua comparatione saltem sacramenti Matrimonij, quòd ab ipsis contrahentibus recipitur, & ministratur. Item Confirmationis caracter disponitur confirmatus ad reliqua sacramenta apertus recipienda, & ministranda. Ordinis vero caracter ordinatum reddit apertum ad Christi corpus sciendum, & fidelibus ministrandum. Itemque ad ministrandum sacramentum Baptismi, Poenitentiae, & Extreme Vnctionis. Denique caracter Episcopalis apertum reddit Episcopum ad sacramentum Confirmationis, & Ordinis ministrandum. Praeterea caracter Baptismi, Confirmationis, & Ordinis simul cum gratia sanctificante ius concedit eo insignitis ad specialia auxilia, ad finem dicti sacramenti obtinendum. Reduci ergo potest caracter ad speciem potentiae. Sed quia haec non est potentia physica, sed moralis ex libera Christi Domini institutione, vt latissime probat Suar. disp. 1. sect. 3. per totam, ea de causa non constituitur proprie in secunda qualitatis specie, quae est potentia, sed ad ipsam reduci-

ur, & ita docuit Suarez, Aegid. Bonac. Paul. Laymann. locis allegatis.

3. Prædictus caracter à tribus sacramentis Baptismo, scilicet, Confirmatione, & Ordine produciatur, sicuti definitum est in Concilio Florentino. in Decreto de Armenis & in Trident. sess. 7. can. 9. ibi, si quis dixerit in sacramentis, Baptismo, scilicet Confirmatione, & Ordine non imprimi caracterem in anima, hoc est signum quoddam spirituale, & indelebile, unde ea iterari non possunt, anathema sit. Colligiturque hæc veritas ex Paulo 2. ad Corinth. 1. dicente de sacramento Baptismi. Qui autem confirmat nos vobiscum in Christo, & qui vnxit nos Deus, & qui signauit nos, & dedit pignus Spiritus in cordibus nostris: vbi Paulus quatuor diuini Spiritus effectus enumerauit. Primò fidem, qua confirmamur in Christo. Secundo gratiam, & charitatem, qua vngimur. Tertio caracterem, quo in domesticos Dei sigillamur, & consignamur. Quarto testimonium bonæ conscientie, quod est pignus salutis æternæ. Et licet Chrysostom. Theophil. Theodoret, & Oecumen. ibi eundem effectum, scilicet gratiam, & charitatem omnibus illis verbis significari intelligant, quia gratia, & charitate Christo firmamur, & vngimur, & in filios Dei signamur, & salutis æternæ pignus habemus; attamen quia sacramento Baptismi indelebili signo in domesticos Christi designamur, ea de causa aptus D. Thom. qu. 63. art. 2. quem communiter expositores sequuntur de caractere signo perpetuo, & indelebili prædictum testimonium intelligunt, sicuti intellexisse creditur Cyrillus Hierosolym. in præfat. ad Catecheses, loquens de Baptismo, & Basil. lib. de Spiritu sancto cap. 12. & Epiph. hæres. 3. p. 2. med. Augustin. lib. 6. de Baptismo contra Donatistas cap. 1. & lib. 2. contra Episc. Parmen. cap. 13. & epist. 23. post medium. & 50. circa finem, & specialiter de caractere Sacramenti Ordinis August. sermo de gestu cum emerit. & lib. de bono coniugalit. cap. 24. & de caractere Confirmationis, lib. 2. contra lister Petilian. cap. 104. Denique Patres, & Doctores Scholastici passim hanc veritatem tradiderunt, vtpote communi Ecclesie consensu firmam.

4. Præter hæc tria sacramenta nullam aliud caracterem imprimunt, vt colligitur satis ex dicto loco Concilij Trident. assertis, ob eam causam tria illa sacramenta Baptismum, Confirmationem, & Ordinem iterari non posse, quia imprimunt caracterem, vbi tacite definit reliqua sacramenta iterabilia hoc effectu carere. Præter effectus ita singulares, supernaturalis, & diuini sacramentis tribuendus non est absque sufficienti auctoritate, vel ratione. At nulla est auctoritas Scripturæ, Patrum, vel Doctorem, ex qua leuissimè colligatur hunc effectum reliquis sacramentis præter Baptismum, Confirmationem, & Ordinem concedendum esse insuper nulla est ratio ad id asserendum cogens, sed potius ad negandum vrget contraria. Tum quia reliqua sacramenta præter illa tria iterabilia sunt. Tum quia illa suscipientes non designantur ex illorum susceptione in aliquod vltimus officium diuini cultus: nam penitentia sacramento mundantur à peccatorum macula, sed non inde destinantur in alterius muneris exercitium. Eucharistia susceptione gratia, & charitate nutriuntur, & ad vincendas tentationes roborantur, ad ipsamque tanquam omnium sacramentorum perfectissimum reliqua sacramenta diriguntur. Extrema vñctione iuuantur in moris articulo. Matrimonio denique sustinentur onera illius status. Nulla igitur est causa, ob quam caracter dictis sacramentis concedendus sit. Atque ita docent ferè omnes Doctores cum D. Thom. qu. 63. art. 6.

5. Rursum insigniti caracteribus prædictorum Sacramentorum Baptismi, Confirmationis, & Ordinis ita firmiter eos retinent, vt per nullum peccatum quantumuis grauissimum amittant. Est conclusio de fide, quæ satis colligitur ex illo Decreto Eugenij I. quod est in Concilio Florent. post vltimam sessionem, §. 5. Ecclesiasticorum, & ex definitione Trident. sess. 7. can. 9. Si enim hæc Sacramenta valde suscepta ob nullum peccatum commissum iterari, possunt, euident est caracteres, ex quibus hæc repetitionis puiatio prouenit non amitti. Quinimò non solum in hac vita, sed etiam in futura immutati perseuerant secundum probabiliorum sententiam: in beatis inquam ad eorum ornatum, honorem, & accidentalem gloriam: in damnatis ad eorum ignominiam, & penam; eò quod obligationibus, ad quas satisfaciendas Christi caracteribus insigniti erant, non satis fecerint. Sic S. Thom. qu. 63. art. 5. ad 3. Bonauent. in 4. dist. 6. par. 1. art. 2. qu. 5. Valqu. aliis relatis, disput. 134. cap. 5. num. 91. Aegid. de Couinch. qu. 63. art. 5. ibi Suarez. Bonac. disp. 1. qu. 5. p. 3. in fine, & alij.

6. Verum esto manent caracteres prædicti post hanc vitam, non tamen manet potestas nec ministrandi, nec suscipiendi sacramenta, quia sacramenta pro solis viatoribus sunt instituta, ac proinde soli viatores ea suscipere, vel ministrare possunt. Sic prædicti Doctores, specialiter Valq. dicto c. 1. n. 63. Aegid. qu. 63. art. 5. in fine. Suarez. ibi. Ex quo fit caracteres non esse formaliter potentia suscipiendi, vel ministrandi sa-

Ferh. de Castro Sum. Mor. Pars I V.

cramenta, aliàs frustra manerent post hanc vitam, si nullum sui exercitium habere possent. Sunt tamen signa in hac vita harum potestatum actualium; in futura vita sunt signa has potestates præcessisse.

Quòd si aliquis mortuus diuina potentia, resuscitetur iterum moriturus, cum eo tempore viator existat, potestatis per Baptismum, Confirmationem, & Ordinem concessis gaudeat, sicuti gaudebat, antequam è vita decederet. Quia hæc potestates ob decessum à via perierant. Posito ergo ad vitam reditu, potestates redire debent, siquidem deuo baptizandus, confirmandus, & ordinandus non est, Suar. Aegid. Valq. locis allegatis. & Bonac. dicta d. sp. 1. qu. 5. p. 3. n. 6. in fine.

PUNCTVM XII.

Quod sit Sacramenti subiectum, quam intentionem habere debeat, vt validè Sacramentum recipiat?

1. Solum homines viatores sunt sacramentorum capaces.
2. Sed non omnes omnium.
3. Infantes eorum sacramentorum, quorum sunt capaces non indigent vlla propria intentione ad ea recipienda.
4. Adulti propriam intentionem, seu voluntatem recipiendi sacramentum habere debent.
5. Hac intentio debet esse simpliciter libera.
6. Non requiritur quòd sit actualis, vel virtualis. Sufficit habitualis.
7. Nec opus est præcessisse actualem, sufficit, si præcesserit inter-pretatiua Penitentia sacramento excepto.
8. Nulla alia dispositio præter dictam voluntatem ex parte suscipientis requiritur Penitentia sacramento excepto.

1. **F**ide Catholica firmatum est solos homines viatores Sacramentorum capaces esse, quia pro solis illis, & in eorum peccatorum remedium sunt sacramenta à Christo Domino instituta. Sic D. Thom. ab omnibus receptus. qu. 64. art. 10. Ex quo fit nec Beatos, nec damnatos capaces esse sacramentorum. Quia nec Beati augmentum gratiæ recipere possunt, nec damnati peccatorum remedium. Hinc à fortiori constat Angelos, siue Beatos, siue damnatos incapaces esse sacramentorum, quia in statu beatitudinis incrementum habere non possunt, in statu vero damnationis non possunt habere remedium. Et præterea quia Sacramenta sunt signa materialia, & sensibilia, & consequenter inepta Angelis, qui sunt pure spirituales. Non enim absque speciali miraculo res corporeas, & materiales tangere spiritus possunt, & per mutuum contractum sanctificare. Sic Henricus lib. 1. de sacram. cap. 2. num. 1. Suarez, disput. 14. sect. 1. circa finem. Reginald. lib. 26. num. 50. Bonac. disp. qu. 6. part. 1. n. 3. & alij.

2. Verum etsi soli homines viatores capaces sacramentorum existant, sed non omnes omnium. Nam puer ante usum rationis, & perpetuo amentes penitentiam percipere non valent, nec sani Extremæ vñctionis sacramentum, nec femina ordinem, neque perpetuo imponentes, carentesque vsu rationis matrimonium. Nam sicut quòdlibet Sacramentum petit ex diuina institutione, vt fiat sub tali signo sensibili ex eadem institutione petit, vt fiat circa tale subiectum. Sic Henricus lib. 1. de sacram. cap. 2. num. 2. & 3. Suarez, disput. 14. sect. 1. circa finem. Bonac. disp. 1. qu. 6. punct. 2. in fine, Filiuc. tr. 1. c. 8. qu. 1. & alij.

3. Quam verò intentionem subiectum capax habere debeat, vt validè Sacramentum suscipiat, breuiter superest explicandum.

Et quidem de infantibus, antequam usum rationis attingant, cum nullam intentionem habere possint, vtpote carentes voluntate, liberèque consensu dicendum est vel esse omnium sacramentorum incapaces, quòd est falsissimum, vel affirmandum absque vlla propria voluntate, aut intentione capaces fore aliquorum sacramentorum. Quorum autem capaces sint, dicendum est, cum de singulis sacramentis instituentis sermonem. Sed nunc breuiter dico omnium sacramentorum præter Penitentiam, Extremam vñctionem, & Matrimonium capaces esse, eò quòd reliqua sacramenta iis tribus exceptis non postulant ad suos effectus necessariò propriam suscipientium voluntatem præcessisse. Secus verò est de Penitentia, Extrema vñctione, & Matrimonio: nam Penitentia materia remota sunt peccata actualia commissa, & Extremæ vñctionis materia sunt horum peccatorum reliquæ, seu venialia peccata. At infantes ante usum rationis incapaces sunt vllum peccatum actuale committendi. Ergo incapaces sunt Extremæ vñctionis, & Penitentia. Matrimonij verò constat incapaces esse nam Matrimonium fundatur in contractu, & libero contra hentium consensu, quem infantes habere nequeunt.

4. Restat igitur, vt solum controuersia sit de adultis, quam volun